

สยงกับการใช้จ่ายเพิ่มอีก 100,000

ล้านบาท

วรากรณ์ สามโกเศศ

วันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

วิกฤต "แฮมเบอร์เกอร์" สร้างความวุ่นวายไปทั่วโลก บ้านเมืองของเราก็หนีไม่พ้นที่จะถูกกระทบ การเตรียมตัวกระตุ้นเศรษฐกิจคานอำนาจซื้อของคนต่างประเทศที่หายไปจนซื้อสินค้าส่งออกของเราน้อยลงเป็นสิ่งที่ควรกระทำ อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตหลายประการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการเหล่านี้

รัฐบาลมีแผนการใช้จ่ายเงินอีก 100,000 ล้านบาท เพิ่มเติมงบประมาณปี 2552 ซึ่งมียอด 1.835 ล้านล้านบาท เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในด้านการจ้างงานและเสริมรายได้คนในชนบทคล้ายรูปแบบ "เงินผัน" สมัยก่อน เช่น สร้างถนน สะพาน ขุดคูคลอง แจกเบี้ยยังชีพคนชรา ฯลฯ พร้อมกับเร่งรัดโครงการลงทุนขนาดใหญ่ซึ่งได้แก่สร้างรถไฟฟ้าในกรุงเทพฯ รวมเป็นเงิน 1.8 ล้านล้านบาท ใน 3 ปีข้างหน้า และเน้นว่าถ้าหากกู้เงิน 100,000 ล้านบาท นี้ไม่ทันก็จะใช้เงินคงคลังไปก่อน 50,000 ล้านบาท

นักเศรษฐศาสตร์ไม่ว่าสำนักไหนที่มีใจเป็นธรรมและมีใจเป็นไทยเพราะรักบ้านเมืองเมื่อได้ยินแล้วคงรู้สึกสยงผู้เขียนมีข้อสังเกตดังต่อไปนี้

(1) ถึงแม้การเพิ่มเงินงบประมาณอีก 100,000 ล้านบาท เป็นสิ่งจำเป็นในสายตารัฐบาลเพื่อรับมือกับปัญหาเศรษฐกิจที่กำลังคืบคลานเข้ามา แต่ก็ถือได้ว่าไม่ใช่เรื่องปกติที่เคยทำกันมา และวงเงินนั้นสูงอย่างยิ่ง (การกู้ยืมจะทำให้เงินที่จ่ายออกไปทั้งหมดสูงกว่า 100,000 ล้านบาท แน่แน่นอนเพราะมีดอกเบี้ยต้องจ่ายอีกมหาศาล ปัจจุบันมีหนี้สาธารณะทั้งหมดอยู่แล้ว 2.82 ล้านล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 30 กว่าๆ ของ GDP)

การกู้ยืม 100,000 ล้านบาท นี้จะทำให้การขาดดุลงบประมาณของปี 2552 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 2.5 ของ GDP (ขาดดุลอยู่ประมาณ 250,000 ล้านบาท) เพิ่มเป็นร้อยละ 3.5 ซึ่งถือว่าสูงขึ้นมา

แต่สิ่งสำคัญก็คือทำให้เกิดการขาดวินัยการคลังอันเป็นหัวใจของการสร้างความน่าเชื่อถือในเรื่องการจัดการเงินทองของประเทศที่จู่ๆ ก็มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นมากโดยไม่คาดฝันมาก่อน

เงินงบประมาณ 100,000 ล้านบาท นี้ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรสมัยปัจจุบันที่จะปิดในวันที่ 28 พฤศจิกายน ไม่ทันแน่นอน และสภาสมัยหน้าจะเปิดต้นกุมภาพันธ์ 2552 หากเข้าสภาก็ต้องมีการตั้งกรรมาธิการพิจารณาซึ่งใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 11 เดือน

ดังนั้น เร็วที่สุดที่จะใช้เงินบาทแรกได้จริงๆ ก็ไม่ทันต้นพฤษภาคมซึ่งทำให้เหลือเวลาใช้จ่ายในงบประมาณปีนี้เพียง 5 เดือนเท่านั้น

ยิ่งบอกว่าหากไม่ทันก็จะใช้เงินคงคลังไปก่อน 50,000 ล้านบาท ยิ่งฟังแล้วตกใจเพราะเงินคงคลังนั้นคือเงินสดของรัฐบาลที่เก็บสะสมมาจากการใช้ไม่หมดในปีก่อนๆ และที่กองทุนและหน่วยงานต่างๆ ผากไว้ เป็นเงินที่ต้องเบิกจ่ายออกไปโดยกองทุนนอกงบประมาณและตามกฎหมายในลักษณะอื่นๆ

เงินคงคลังถือว่าเป็นเงินสดสำรองที่สำคัญอย่างยิ่ง ในกรณีที่เกิดภัยไม่เข้าเป้าทันตามเวลาก็จะได้ใช้เงินนี้จ่ายออกไป เช่น จ่ายเป็นเงินเดือนข้าราชการ จ่ายดอกเบี้ยของพันธบัตร ฯลฯ ซึ่งมีภาระผูกพันสำคัญ (ณ 30 กันยายน 2551 มีเงินคงคลังอยู่ประมาณ 142,000 ล้านบาท)

การแค่คิดว่าจะใช้เงินคงคลังสำรองไปก่อนก็ทำลายความน่าเชื่อถือในการเป็นผู้ดูแลเรื่องเงินทองของประเทศได้มากพอแล้วโดยยังไม่ต้องถึงกับนำออกมาใช้จริง

ในสภาพเศรษฐกิจที่ไม่แน่นอนเช่นนี้การนำเงินคงคลังหรือเงินสำรองของรัฐบาลก้อนโตออกมาใช้จ่ายไปก่อนคือความประมาทโดยแท้

(2)

การเร่งรัดใช้เงินโครงการเมกะโปรเจกต์โดยเฉพาะเร่ง
ประมูลและลงนามรถไฟฟ้า 3 สายมูลค่า 177,287 ล้าน
ล้านบาท ให้ทันเดือนธันวาคมปีนี้นั้น มีผลช่วยเศรษฐกิจใน
ด้านเพิ่มการจ้างงานน้อยมาก

เงินที่จ่ายส่วนใหญ่คือซื้ออุปกรณ์จากต่างประเทศ การ
ก่อสร้างก็ใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่ การจ้างงานคนไทยมี
จำนวนไม่เกินเรือนหมื่นและกว่าจะเริ่มก่อสร้างได้จริงก็ไม่มี
ทางทำได้ในเวลา 6-8 เดือนแน่นอน ดังนั้น เงิน
177,287 ล้านบาท นี้ไม่อาจช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่
รุนแรงในผลอันใกล้ได้

ประเด็นนำพิจารณาคือเหตุใดจึงใช้ภาษีของคนทั้งประเทศ
จำนวนเป็นล้านล้านบาทสร้างความสะดวกให้แก่คน
กรุงเทพฯ เท่านั้นด้วยรถไฟฟ้า 5 สาย มันเป็นเรื่อง
หรือไม่ต่อคนต่างจังหวัดกว่า 50 ล้านคน และเป็นหนทาง
แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์หรือไม่

มาตรการแก้ไขเศรษฐกิจที่เหมาะสมก็คือสร้างการจ้างงาน
เพิ่มรายได้ และเหนืออื่นใดเพิ่มผลิตภาพ (productivity)
หรือเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของคนในชาติ

โครงการที่น่าพิจารณาก็คือการระดมสร้างทางรถไฟ
คู่ขนานจากเหนือจดใต้ และจัดฮีสาน ด้วยเงินไม่กี่หมื่น
ล้านบาททันทีโดยแบ่งเป็นช่วงๆ และก่อสร้างพร้อมกัน
(ดังเช่นสร้างมอเตอร์เวย์ตะวันออกสมัยที่พันเอกวินัย
สมพงษ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม)

ปัญหาโลจิสติกส์ในด้านการขนส่งของบ้านเราจะลดลงไป
มาก เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ไปยาวนาน
(เหมือนทางรถไฟปัจจุบันที่สร้างตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5) อีก
ทั้งเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการผลิตของชาติ
และให้คนต่างจังหวัดที่จ่ายภาษีได้รับประโยชน์ ไม่ใช่ได้แต่
นั่งดูคนเมืองฟ้าอมรขึ้นรถไฟฟ้า 5 สายกันสนุกสนาน

ประการสำคัญก็คือคนนั่งดูที่ร่วมจ่ายภาษีเหล่านี้ส่วนใหญ่
เป็นคนยากจนของประเทศที่อยากได้บริการขนส่งที่ดี ๆ
จากรัฐเช่นกัน

คุณทักษิณ ชินวัตร อ้างว่าตนเองสร้างประโยชน์ให้แก่คน
ยากจน ทำให้คนรวยไม่ชอบใจจนถูกทำลาย เหตุใดเหล่า
นอมินีทั้งหลายจึงไม่ทำตามนโยบายของลูกพี่ด้วยการสร้าง
รถไฟฟ้าเมืองกรุงน้อยสายลง และตัดเงินบางส่วนไปสร้าง
รถไฟฟ้าเพื่อประโยชน์ของคนทั้งประเทศ

หรือว่ารถไฟฟ้าหลายสายเหล่านี้มันหอมหวานกว่ารถไฟฟ้า
รางคู่ที่ใช้เงินน้อยกว่ามาก

(3)

ปัญหาเศรษฐกิจไม่จำเป็นต้องแก้ไขด้วยมาตรการเศรษฐกิจ
เสมอไป เมื่อรู้ว่าบางภาคการผลิต เช่น จิวเวลรี่ เสื้อผ้า
เฟอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ จะมีปัญหาในเรื่องการ
จ้างงาน การมีแผนแก้ไขการว่างงานในภาคเหล่านี้ด้วย
การให้ข้อมูลการจ้างงานในภาคอื่น การขอรับเงิน
ประกันสังคม การฝึกฝนทักษะเพื่อทำงานในภาคการผลิต
อื่น การโยกย้ายแรงงานด้วยการช่วยเหลือของภาครัฐ
 ฯลฯ เป็นมาตรการที่สำคัญแต่ยังไม่ค่อยได้ยินกันนัก เรา
ได้ยินแต่การใช้จ่าย ๆ โครงการต่างๆ เพื่อสร้างงาน

หลายคนหวาดเสียวแทนคนไทยที่อาจสูญเสียเงินภาษีอากร
แบบตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ (ครกใหญ่และน้ำพริกชั้นเสีย
ด้วย) และหวาดเสียวแทนนักการเมืองและข้าราชการที่จะ
ติดคุกเพราะตั้งใจทุจริต และข้าราชการบางส่วนที่จะพลอย
ฟ้าพอลอยฝนไปด้วย

มาตรการการช่วยเหลือที่จะได้ผลมากที่สุดในการผลิต
และจ้างงานก็คือการฮั้ม SME"s ทั้งหลายที่เป็นกลไก
สำคัญของเศรษฐกิจไทย การช่วยปล่อยสินเชื่อ การผ่อน
คลายต้นทุน การหาตลาด การช่วยเหลือด้านภาษีอากร
ตลอดจนการให้คำแนะนำในด้านต่างๆ จะช่วยพยุงการจ้าง
งานได้อย่างเป็นกอบเป็นกำมากกว่าโครงการประชานิยม
ในชนบท และโครงการเมกะโปรเจกต์ที่บริษัทก่อสร้าง
ต่างประเทศจะได้ผลประโยชน์

รายจ่ายเพิ่มเติม 100,000 ล้านบาท จะเป็นประโยชน์ก็
ต่อเมื่อมีความจำเป็นอย่างแท้จริง และเบิกจ่ายไปอย่าง
สร้างสรรค์ เพิ่มเติมขีดความสามารถในการผลิตของ
ประเทศ เพื่อเสริมความแข็งแกร่งด้านการศึกษาของชาติ
และตั้งใจแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจอย่างแท้จริงโดยไม่มีวาระ
ซ่อนเร้นเสถียรภาพ